

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2025

1. Kapitaallasten (voordeel € 645.000,-)

De kapitaallasten zijn bijgesteld op basis van de huidige gegevens. Uit de berekeningen blijkt dat de rentelasten, op basis van een recente liquiditeitsprognose, dalen met € 70.000 en de afschrijvingslasten dalen met € 575.000 ten opzichte van de begroting 2025.

De daling van de afschrijvingslasten wordt met name veroorzaakt door een langere doorlooptijd van een aantal projecten, waardoor de verwachte ingebruikname datum van 1 januari 2025 niet is behaald. De afschrijving begint te lopen vanaf het moment van ingebruikname en derhalve start dit voor meerdere projecten op een later moment, wat resulteert in een voordeel op de afschrijvingslasten in 2025 van € 575.000.

2. Waterschapsbelastingen (per saldo voordeel € 440.000,-)

Op basis van de tweede kwartaalrapportage van het Noordelijk Belastingkantoor is de verwachting dat de opbrengst aan waterschapsbelastingen hoger uit zal vallen.

Specificatie:

Watersysteemheffing

- Gebouwd voordeel € 472.000,- door een hogere WOZ-waarde dan verwacht.
- Ongebouwd voordeel € 55.000,- door meer hectares, een verschuiving van natuur
- Natuur nadeel € 4.000,- door minder hectares, een verschuiving naar ongebouwd
- Ingezetenen voordeel € 67.000,- door meer aan te slagen ingezetenen

Zuiveringsheffing. Een nadeel van € 70.000,-. Vooral doordat het aantal éénpersoonshuishoudens sterker stijgt dan verwacht.

Verontreinigingsheffing. Een nadeel van € 46.000,- door een lichte daling van het aantal vervuilingseenheden van bedrijven.

De kosten voor kwijschelding tot slot zijn licht gestegen met € 34.000,- (nadeel).

3. Opbrengst veiling trekkers (voordeel € 90.000,-)

Via een veiling zijn er aantal trekkers verkocht, die niet langer nodig waren. In de voorjaarsrapportage 2025 werd een opbrengst verwacht van € 60.000. Uiteindelijk blijkt de veilingopbrengst € 90.000 hoger uit te vallen dan eerder ingeschat.

4. Storingen rwzi Scheemda (nadeel € 65.000,-)

Op de zuivering Scheemda zijn meerdere primaire slibpompen en recirculatiepompen vervangen die ongepland onderhoud nodig hadden en niet meer te repareren waren. Hierbij is gekozen voor vervanging, omdat revisie niet mogelijk of bedrijfseconomisch onrendabel was.

5. Schade retour slibleiding RWZI Foxhol (nadeel € 45.000,-)

De opbrengst van de slibretour pompen op de RWZI Foxhol liep steeds verder terug. Een duikbedrijf heeft daarop geconstateerd dat de slibretour leiding (deze ligt ondergedompeld in de slibretour kelder) volledig was doorgeroest. De volledige leiding is nu vervangen door een RVS-leiding.

6. Afrekening wateraanvoer 2024 (voordeel € 70.000,-)

In droge perioden wordt water aangevoerd via het Drentse Primaire Aanvoercircuit (DPA), zijnde de (Verlengde) Hoogeveense Vaart en de Drentse Hoofdvaart. In 2018 is het beheer van het DPA overgedragen door de Provincie Drenthe aan de waterschappen. Vanaf dat moment betalen we hiervoor een vergoeding aan de waterschappen Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen. Voor de kostenverdeling tussen de waterschappen hebben de waterschappen destijds afspraken gemaakt.

In de jaarrekening 2024 is op basis van de wateraanvoer 2024 en eerdere afrekeningen ingeschat dat onze afrekening 2024 € 457.000 zou bedragen. Inmiddels hebben we de afrekening ontvangen en deze bedraagt € 387.000. Het voordeel bedraagt derhalve € 70.000.

7. Inbouw nieuwe leasevoertuigen (nadeel € 150.000,-)

In 2025 is een nieuw contract afgesloten met een andere leasemaatschappij, waardoor een groot deel van het wagenpark wordt vervangen. De nieuwe leasevoertuigen moeten worden voorzien van een inbouwinstallatie voor het veilig vervoeren van materialen en apparatuur.

De overgang wordt aangegrepen om de voertuiginrichting zo duurzaam mogelijk uit te voeren. Waar mogelijk zal de bestaande inbouw uit de oude voertuigen worden hergebruikt en door eigen medewerkers worden overgezet naar de nieuwe voertuigen. Ondanks deze aanpak worden extra kosten verwacht, onder andere ook door (arbo-)veiligheidseisen waaraan de nieuwe inrichting moet voldoen. Deze eisen brengen extra aanpassingen en werkzaamheden met zich mee. De meerkosten voor de inbouw bedragen eenmalig € 150.000.

8. Schade menger rwzi Assen (nadeel € 140.000,-)

Eén van de mengers van de slibgisting van de RWZI Assen is stuk gelopen en moet worden gereviseerd. Dit is een bewerkelijke klus, omdat de werkzaamheden op hoogte en in een explosieve zone uitgevoerd worden. Daarnaast is de revisie van de menger zelf gecompliceerd. Er is gekozen voor revisie in plaats van een nieuwe menger vanwege de zeer lange levertijd en hoge kosten van een nieuwe menger. Tijdens de revisie worden er tijdelijke maatregelen genomen (antischuimdosing) om het proces beheersbaar te houden. De totale kosten die samenhangen met de revisie van de menger bedragen € 140.000.

9. Onttrekking en inzet bestemmingsreserve NPLG (per saldo budgettair neutraal)

Van het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) is een subsidie ontvangen van € 300.000 voor door ons bestede uren aan het NPLG in 2023.

Een aantal medewerkers binnen het waterschap hebben hier uren aan besteed.

Deze subsidie is bedoeld ter compensatie van uren die onze medewerkers niet aan "reguliere" werkzaamheden hebben kunnen besteden. Deze subsidieregeling is echter pas medio oktober 2023 gepubliceerd. Hierdoor hebben we deze subsidie niet kunnen inzetten om extra (tijdelijke) personele capaciteit aan te trekken om de werkzaamheden die zijn blijven liggen in te halen (wat het doel van de subsidie is). Om deze reden is bij de jaarrekening 2023 voorgesteld om voor de ontvangen subsidie van € 300.000 een bestemmingsreserve NPLG te vormen. Middels deze bestemmingsreserve NPLG worden de extra personeelskosten voor het inhalen van werkzaamheden die zijn blijven liggen, gecompenseerd. In 2024 en 2025 (zie de voorjaarsrapportage 2025) is hiervoor in totaal € 150.000 onttrokken. In deze najaarsrapportage wordt nogmaals € 35.000 aan deze bestemmingsreserve in 2025 onttrokken. Hiermee worden de extra personeelskosten, gelet op het voorgaande, in 2025 gedekt. De bestemmingsreserve heeft hierna nog een hoogte van € 115.000 (€ 300.000 - € 150.000 - € 35.000).

10. Schade klep gemaal De Bulten (nadeel € 40.000,-)

Tijdens de periodieke inspectie aan de grotere stuwen is geconstateerd dat het hydraulisch deel van één van de kleppen van stuw de Bulten groot onderhoud nodig had. De totale kosten hiervoor bedragen € 40.000.

11. Softwarelicenties (nadeel € 140.000,-)

De kosten van de softwarelicenties zullen dit jaar € 140.000 hoger uitvallen. Hiervan wordt € 75.000 veroorzaakt doordat een korting van de voorbije jaren op onze licentiekosten van Microsoft is

vervallen. Daarnaast wordt € 65.000 verklaard door algemene prijsstijgingen in de softwaremarkt, die wij breed merken bij diverse leveranciers.

12. Nij Begun Rijksbijdrage (budget neutraal)

Nij Begun is een programma van de Nederlandse overheid voor de provincie Groningen en delen van Noord-Drenthe, gericht op het herstellen van de regio na de schade en overlast van de gaswinning. Het programma omvat maatregelen voor woningherstel, het versterken van gebouwen, sociaal en economisch herstel, en het verbeteren van de leefbaarheid om de regio binnen dertig jaar weer op het landelijk gemiddelde te brengen.

Eind 2024 is een financieringssysteem Nij Begun opgesteld door de regio - in samenwerking met het Rijk - t.b.v. de dekking van de additionele ambtelijke kosten die decentrale overheden maken rond Nij Begun. Als waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's richten wij onze aandacht voornamelijk op de economische agenda van Nij Begun. Op grond van deze regeling krijgen de waterschappen voor de jaren 2024 en 2025 per waterschap € 572.000,- uitgekeerd. Dit bedrag wordt voorlopig gereserveerd om hieruit kosten te betalen die noodzakelijk zijn vanwege de inzet van onze medewerkers aan Nij Begun en om initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan de versterking en bevordering van de regio. Verantwoording van de besteding vanuit de bestemmingsreserve Nij Begun vindt plaats via de voor- en najaarsrapportage en de jaarrekening. Dit is gelijk aan de methodiek rondom de bestemmingsreserve NPLG.

13. Looprand nabezinktank RWZI Hoogezand (nadeel € 80.000,-)

Er is geconstateerd dat het beton onder de metalen looprand van de nabezinktank op de RWZI Hoogezand sneller scheurvorming vertoont dan verwacht. Na inspectie is vastgesteld dat de loopwielen niet goed waren uitgelijnd en schade hebben aangebracht aan het beton. De metalen rand moet nu worden verwijderd om zo het beton te kunnen repareren. De kosten van het herstel bedragen € 80.000.

14. Inspectie slibgistingtank RWZI Assen (voordeel € 250.000,-)

In de begroting 2025 is een bedrag van € 400.000 opgenomen voor de inspectie en inwendige reiniging van de slibgistingtank op de RWZI Assen. Deze inspectie is noodzakelijk vanwege mogelijke betonaantasting door procesgassen (zoals H₂S), en is van belang voor het waarborgen van de veiligheid en het functioneren van het slibgistingsproces. De tank was voor het laatst in 2005 geïnspecteerd. Door vertraging in de voorbereiding en planning zullen in 2025 naar verwachting slechts € 150.000 aan kosten worden gemaakt. Het resterende deel van € 250.000 zal in 2026 worden besteed en is inmiddels opgenomen in de begroting 2026.

Het voordeel in deze najaarsrapportage bedraagt € 250.000.

15. Stedelijk waterbeheer Assen (nadeel € 215.000,-)

Enkele jaren geleden is de overeenkomst stedelijk waterbeheer Assen getekend. Met het ondertekenen van deze overeenkomst is vastgelegd dat het beheer en onderhoud van de hoofdwatertangen en het peilbeheer verantwoordelijkheden van waterschap Hunze en Aa's zijn. Om de overeenkomst in te bedden in de bedrijfsprocessen van beide organisaties is afgesproken dat de gemeente Assen het dagelijks onderhoud eerst blijft uitvoeren. Ons waterschap betaalt voor het dagelijks onderhoud jaarlijks achteraf een bijdrage. In het najaar van 2024 hebben wij over het jaar 2023 een afrekening ontvangen van € 295.000. Op basis van de afrekening 2023 is voor het jaar 2024 een schatting van € 300.000 meegenomen in de jaarrekening 2024. Inmiddels hebben wij echter een afrekening over het jaar 2024 ontvangen van € 515.000. Dit is derhalve € 215.000 hoger dan meegenomen in de jaarrekening 2024.

Met de gemeente Assen vindt nog een discussie plaats over de hoogte van de afrekeningen 2023 en 2024, omdat het voor ons op dit moment nog niet duidelijk is waarom deze een stuk hoger ligt dan voorgaande jaren. Vooruitlopend op deze discussie wordt in deze najaarsrapportage 2025 voorzichtigheidshalve al rekening gehouden met een verhoogde afrekening 2024. Gezien de doorlopende discussies over het onderhoud van het watersysteem in Assen, is tussen beide partijen besloten om het onderhoud van het watersysteem in Assen met ingang van 2025 zelf op te pakken. We hebben hiervoor een onderhoudsbestek gemaakt conform de al enkele jaren lopende bestekken in de bebouwde gebieden van de gemeenten Oldambt, Westerwolde en Stadskanaal. We verwachtten hiermee een goede kwaliteit te leveren tegen beheersbare kosten, hoewel de gemeente tijdens ons eerste onderhoudsjaar aangeeft een ecologisch beeld na te streven. Ook hierover zijn we in overleg.

16. Zuiveren afvalwater door Noorderzijlvest (voordeel € 185.000,-)

Ten behoeve van een doelmatige uitoefening van (grootschalige) taakonderdelen inzake het zuiveren en laboratoriumwerkzaamheden werken de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest sinds 1 januari 2000 samen en zijn daartoe een lichte gemeenschappelijke regeling aangegaan als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Aangezien er sprake is van een zeer onzekere markt, is tussen de beide besturen afgesproken vanaf 2022 af te rekenen op basis van werkelijke kosten. In onze begroting 2025 is de te betalen bijdrage aan Noorderzijlvest inzake het zuiveren gebaseerd op de begroting 2025 van de GR ten opzichte van de begroting vallen met name de kapitaallasten een stuk lager uit. Gelet op het voorgaande is ons verwacht aandeel inzake het zuiveren € 185.000 lager.

17. Asbestsanering werkplaats Veele (voordeel € 88.000,-)

In de begroting 2025 was eenmalig een budget opgenomen van € 88.000 voor asbestsanering op de werkplaats Veele. Deze zal in 2025 niet worden uitgevoerd en het budget van € 88.000 zal derhalve niet besteed worden. Momenteel wordt gewerkt aan een plan over hoe het een en ander kan worden verduurzaamd op de werkplaats Veele.

Wanneer er nadere duidelijkheid is over de asbestsanering op de werkplaats Veele zal hier in de toekomst opnieuw een budget voor worden opgenomen.

18. Energie (voordeel € 425.000,-)

De eerste helft van 2025 was sprake van een verminderd elektriciteitsverbruik van ongeveer 1,5 miljoen kWh ten opzichte van voorgaande jaren. Deze aanzienlijke afname is in belangrijke mate toe te schrijven aan het extreem droge voorjaar, waardoor waterafvoer – en daarmee het elektriciteitsgebruik van gemalen – sterk is afgenomen. Volgens het KNMI viel er in het voorjaar van 2025 (maart tot en met mei) landelijk slechts 68 mm neerslag, tegenover een langjarig gemiddelde van 148 mm. Daarmee was het de op twee na droogste lente sinds het begin van de metingen in 1906. Hiermee samenhangend was ook het gasverbruik van ons afvoergemaal Rozema een stuk lager dan de voorbije jaren. Het totale voordeel op de energiekosten voor het eerste half jaar van 2025 bedraagt € 425.000,-. Voor het tweede half jaar gaan we vooralsnog uit dat deze conform de begroting zal uitvallen. In de begroting 2025 is het energiebudget bepaald op basis van ons gemiddelde energieverbruik van de afgelopen jaren in combinatie met de actuele tarieven.